

VIŠJE DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE
LJUBLJANA, Dunajska 22

Prejeto neposredno (navadno priporočeno)

dne 24-05-2011

v _____ izvodih _____ prilogami.

Poslano po pošti priporočeno na receptis

št. R. _____ dne _____

Podpis pristojnega delavca s _____

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE
V LJUBLJANI

Prejeto neposredno - po pošti (navadno priporočeno)
v _____ izvodih z (s) _____ prilogami.

PREJETO 26-05-2011

DNE:

Poslano po pošti priporočeno na receptis

št. R. _____ dne _____

Pisanje je tiskano s _____ EUR v kolikih
- pisanje prejeto brez takse. Podpis pristojne osebe:

SKLEP

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali vrhovni sodniki Miran Blaha kot predsednik, ter dr. Aleksej Cvetko, mag. Marijan Debelak, Marjana Lubinič in mag. Ivan Robnik kot člani,

v kolektivnem delovnem sporu predlagatelja: **SINDIKAT KULTURNIH IN UMETNIŠKIH USTVARJALCEV RTV SLOVENIJE**, Kolodvorska 2, Ljubljana, ki ga zastopa mag. Janez Tekavc, odvetnik v Ljubljani, z nasprotnima udeležencema: **1. RADIOTELEVIZIJA SLOVENIJA, JAVNI ZAVOD**, Kolodvorska ulica 2, Ljubljana, ki ga zastopa Ošabnik, Klofutar, Krašek, odvetniška družba v Ljubljani, **2. SINDIKAT DELAVCEV RADIODIFUZIJE SLOVENIJE**, Kolodvorska ulica 2, Ljubljana, ki ga zastopa Silvan Jakin, Odvetnik iz Ljubljane,

zaradi ugotovitve nezakonnosti aneksa h kolektivni pogodbi,

o reviziji predlagatelja zoper sklep Višjega delovnega in socialnega sodišča X Pdp 1159/2009 z dne 10. 12. 2009, v zvezi s sklepom Delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani, X Pd 2687/2008-14 z dne 22. 10. 2009,

na seji 9. maja 2011

SKLENILO:

- I. Reviziji se ugodi, sklepa sodišč druge in prve stopnje se razveljavita in se zadeva vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.
- II. Odločitev o stroških se pridrži za končno odločbo.

OBRAZLOŽITEV:

1. Predlagatelj je predlagal ugotovitev, da je Aneks št. 2 h Kolektivni pogodbi Javnega Zavoda RTV Slovenija (v nadaljevanju Kolektivna pogodba), v katerem so določena dodatna delovna mesta pri prvem nasprotnem udeležencu in uvrstitev v plačilne razrede, nezakonit, saj predlagatelj aneksa ni podpisal (na strani delojemalcev ga je podpisal drugi nasprotni udeleženec), aneks pa bi bil veljaven samo v primeru, da bi ga sklenile vse stranke kolektivne pogodbe. Sodišče prve stopnje je zavrglo predlog in odločilo, da predlog ni dopusten, saj predlagatelj ni sprožil postopka pred arbitražnim svetom v skladu s 148. členom Kolektivne pogodbe.
2. Sodišče druge stopnje je pritožbo predlagatelja zavrnilo in potrdilo sklep sodišča prve stopnje.
3. Zoper pravnomočni sklep sodišča druge stopnje vlaga predlagatelj revizijo zaradi zmotne uporabe materialnega prava in bistvenih kršitev določb pravnega postopka. Navaja, da drugi nasprotni udeleženec, ki je podpisal Aneks št. 2 h Kolektivni pogodbi ni reprezentativen za poklice, ki jih ta ureja, zaradi česar ne more sklepati kolektivnih pogodb za te poklice. Sodišče naj bi zmotno menilo, da je spor glede vprašanja obstoja Aneksa št. 2 vrsta spora o spremembah in dopolnitvah kolektivne pogodbe (interesni spor). Ne gre namreč niti za odločanje o tem, da se naj se sklene kolektivna pogodba na podlagi 19. člena Zakona o kolektivnih pogodbah (ZKolP, Ur. l. RS, št. 43/2006) niti za spor o tem, kako naj se uporablja že sklenjena pogodba (20. člen ZKolP), ampak za spor o negativnem dejstvu, da določene pogodbe ni. Ker arbitraža za ugotavljanje negativnega dejstva neobstoja kolektivne pogodbe ni določena, je za odločanje v tej zadevi pristojno sodišče. Nadalje navaja, da arbitraža na podlagi 148. člena Kolektivne pogodbe ni bila nikoli ustanovljena. Arbitraža na podlagi tega člena tudi ne bi mogla nadomestiti pogodbene volje ene izmed strank. Določba 148. člena Kolektivne pogodbe je v nasprotju z 19. členom ZKolP in 76. členom Ustave RS ter Konvencijo št. 154 MOD, saj določba, da je arbitraža pristojna za odločanje o vsem, predstavlja pretiran poseg v sindikalno svobodo, prav tako pa je po 19.

členu ZKoliP dopustna le naknadna arbitraža. Ni mogoče določiti pristojnosti arbitraže za vnaprej, za nedoločene primere in odločanje na podlagi zahtevka enega izmed socialnih partnerjev. Arbitraža bi lahko odločala le o sporazumno dogovorjenem vprašanju vseh socialnih partnerjev. Poleg tega s kolektivno pogodbo ni mogoče posegati v vprašanja, jih ureja hierarhično višja kolektivna pogodba. V konkretnem primeru je to Kolektivna pogodba za javni sektor (KPJS) in nasprotna udeleženca ne moreta zaobiti določb KPJS, s tem da objavita neskljenjene anekse in jih uporabljata kot veljavne, čeprav jih predlagatelj kot edini reprezentativni sindikat in podpisnik KPJS ni sklenil, niti ni o sklenitvi predhodno odločila arbitraža.

4. Prvi nasprotni udeleženec je vložil odgovor na revizijo in predlagal, da sodišče revizijo kot neutemeljeno zavrne in predlagatelju naloži plačilo stroškov prvega nasprotnega udeleženca. Odgovor na revizijo je vložil tudi drugi nasprotni udeleženec in prav tako predlagal zavrnitev revizije.
5. Revizija je utemeljena.
6. Na podlagi 371. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 73/2007) revizijsko sodišče preizkusi izpodbijano sodbo samo v tistem delu, v katerem se izpodbija z revizijo in v mejah razlogov, ki so v njej navedeni. Pri tem je vezano na dejanske ugotovitve, ki so bile podlaga za izdajo izpodbijane sodbe, saj zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja revizije ni mogoče vložiti (tretji odstavek 370. člena ZPP).
7. Sodišče druge stopnje pravilno ugotavlja, da v primeru s kolektivno pogodbo predvidenega arbitražnega postopka ne gre za procesno predpostavko na podlagi 23. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1, Ur. l. RS št. 2/2004 in nadaljnji), ampak za izključeno pristojnost sodišča na podlagi Zakona o arbitraži (ZArbit, Ur. l. RS, št. 45/2008). Na podlagi 23. člena ZDSS-1 je tožba, kadar je z zakonom ali kolektivno pogodbo določen obvezen postopek za mirno rešitev spora, dopustna pod pogojem, da je bil postopek predhodno začet, pa ni bil uspešen. Mirna rešitev spora v smislu te določbe zajema mediacijo in druge postopke mirnega reševanja sporov, ne pa tudi arbitražnega postopka, saj ta nikoli ne more biti neuspešen in se vedno konča z odločbo arbitra (tudi če stranki z njo ne soglašata)¹. Odločitev arbitra (oz. arbitražnega sveta) je namreč dokončna in jo je mogoče izpodbijati pred sodiščem le iz posebej določenih razlogov in po posebnem postopku. Seveda je pristojnost sodišča izključena le v primeru, ko gre za arbitražni postopek v skladu z Arbit oz. ZKoliP, ki se konča z zavezujočo odločbo. Če gre za arbitražo le po imenu, ki je v resnici le nek posvetovalni organ,

¹ A. Cvetko in drugi, Zakon o delovnih in socialnih sodiščih s komentarjem, Založba GV, 2005, str. 123 (A. Galič)

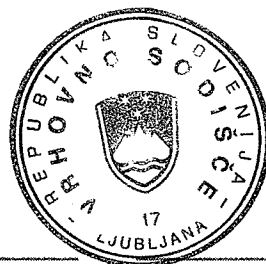
katerega odločitev ni zavezujoča, potem je ta "neprava" arbitraža (kot predhodni postopek) lahko procesna predpostavka po 23. členu ZDSS-1. Vendar pa je sodišče v zmotno štelo, da 148. člen Kolektivne pogodbe, ki določa arbitražno pristojnost za določeno vrsto sporov, ureja tudi predmetni spor.

8. V konkretnem primeru gre za spor o veljavnosti kolektivne pogodbe (oz. aneksa k tej pogodbi) in njenem izvrševanju med strankami kolektivne pogodbe, torej za spor, kakor je opredeljen v točki a) 6. člena ZDSS-1. Določba 148. člena Kolektivne pogodbe v prvem in drugem odstavku določa, da se za reševanje sporov med strankama oblikuje arbitražni svet, pri čemer se šteje, da gre za spor med strankama, če se ne sporazumeta v spremembah, dopolnitvah ali predčasni sklenitvi nove pogodbe ali o drugih ukrepih za reševanje spornih razmerij. Iz navedene določbe ne izhaja dogovor o reševanju sporov v zvezi z veljavnostjo kolektivne pogodbe. Spori, ki naj bi jih arbitraža iz drugega odstavka 148. člena Kolektivne pogodbe reševala so le interesni spori o vsebini sprememb in dopolnitev Kolektivne pogodbe, torej spori, ki nastanejo, če se stranki ne sporazumeta o vsebini sprememb in dopolnitev veljavne kolektivne pogodbe. Tudi besedila prvega odstavka 148. člena, ki se glasi "ali o drugih ukrepih za reševanje spornih razmerij" ni mogoče razlagati tako, da so mišljeni vsi in kakršnikoli spori. Predvsem pa spora o veljavnosti kolektivne pogodbe ni mogoče razumeti tako, kot da gre za spor o ukrepih za reševanje spornih razmerij. Sporni aneks je bil objavljen v Uradnem listu RS, kot veljavna dopolnitev Kolektivne pogodbe in se kot tak tudi uporablja in izvršuje, kar prav tako kaže, da gre za spor o veljavnosti aneksa in ne za spor o njegovi vsebini.
9. Glede na navedeno, sta obe sodišči zmotno uporabili 148. člen Kolektivne pogodbe, ko sta šteli, da ureja tudi predmetni spor in posledično, da predlog v tej zadevi ni dopusten. Zato je revizijsko sodišče reviziji ugodilo, sklepa sodišč druge in prve stopnje razveljavilo in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo sojenje. Sodišče bo moralo po izvedenem postopku o predlogu meritorno odločiti.
10. Izrek o stroških revizijskega postopka temelji na določbi tretjega odstavka 165. člena ZPP.

Ljubljana, 9. maj 2011

Predsednik senata:

Miran Blaha, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom.
Podpis pristojnega delavca sodišča: